

holdninger, så kan det utvivlsomt med tilstrækkelig god tilnærmelse siges at gælde for »gennemsnitsindivider« eller for »typiske repræsentanter for en mindre, homogen gruppe«, og at det i virkeligheden er det, som har interesse.

Det kriterium for en stigning i samfundets velfærd, som Little udvikler ud fra sin diskussion af de enkelte individers velfærd, er følgende:

Samfundets velfærd forøges ved en bestemt foranstaltning, såfremt (1) de individer, der taber ved foranstaltningen ikke med fordel kan bestikke dem, der vinder, til at stemme imod forandringen, og (2) den omfordeling af velfærd, som foranstaltningen medfører, kan anses for god.

Dette kriterium angiver en tilstrækkelig (men ikke nødvendig) betingelse for en stigning i samfundets velfærd, og det er utvivlsomt en nødvendig forbedring af Kaldor-Hicks-Scitovsky analysen, som opstiller kriterier for velfærdsforøgelse uden noget hensyn til fordelingen.

Naturligvis er dette kriterium ikke særlig elegant<sup>3</sup>, men Little's argumentation for dets praktiske anvendelighed i modsætning til velfærdsfunktionsteoretikernes mere prementiose fremgangsmåder forekommer overbevisende.

Den sidste del af bogen er dels en udledning og diskussion af de såkaldte marginale ligevægtsbetingelser for optimum, dels en diskussion af velfærdsteoriens anvendelighed på en række andre problemer (prispolitik i offentlige virksomheder, vurderingen af nationalindkomsten, international handel). I mange henseender kan denne del af bogen opfattes som en analyse af, hvilke betingelser der skal være opfyldt, for at den usynlige hånd virkelig skal lede os frem til den bedste af alle verdener.

*John Vibe-Pedersen\**

\* Lektor ved Aarhus Universitet.

*J. de V. Graaff: Theoretical Welfare Economics.* Cambridge University Press 1957. Pris 22 s. 6 d., X + 178 sider.

3. jfr. følgende karakteristik i F. Zeuthen: Videnskab og Velfærd i økonomisk Politik, København 1958, p. 34: »en Dobbeltthed, der hindrer Enhed i Målsætningen«.

Graaff's bog er i mange henseender en modsætning til den netop omtalte af Little. Det er en elegant og klar fremstilling af den type af moderne velfærdsteorier, som man har kaldt velfærdsfunktionsteoriene. Fremstillingen bygger på meget generelle forudsætninger og virker derfor ret abstrakt, men den giver en fortrinlig introduktion til det formelle apparat, som disse velfærdsteorier benytter sig af. I selve teksten er den anvendte matematik af nogenlunde elementær karakter og begrænset omfang, men efter flere af kapitlerne følger et appendix med udførlig matematisk behandling. Det er afgjort ikke en bog for begyndere, derimod vil den være en værdifuld genvej til tidsskriftlitteraturen for enhver, som ønsker at trænge lidt dybere ned i emnet.

Grundtonen i bogen er kritisk, med stærk understregning af de forudsætninger, som må være opfyldt, for at man kan drage nogen konklusioner inden for velfærdsøkonomi. På dette punkt kan bogen i visse henseender opfattes som et yderligere supplement til Little's i forvejen meget kritiske holdning.

De specielle områder, der behandles efter udledningen og diskussionen af de marginale optimumsbetingelser er stort set de samme som hos Little, nemlig udenrigshandel og told, »marginal cost pricing« og nationalindkomst og indextal. Diskussionen af den optimale toldstruktur fortjener især at fremhæves...

Selv om den meget kritiske holdning, som både Little og Graaff har til store dele af velfærdsøkonomien, er solidt underbygget, kan man vanskeligt undgå at spørge sig selv efter læsningen, navnlig af de V. Graaff's bog, om ikke denne kritik trods alt er overdrevet. Hvad er, når det kommer til stykket, alternativet til anvendelsen af velfærdsøkonomien som grundlag for at systematisere økonomisk-politiske studier og betragtninger?

Men netop fordi man næppe kommer uden om anvendelse af velfærdsøkonomiens principper i praksis, er det utvivlsomt nødvendigt at kende de vanskeligheder, som en sådan anvendelse støder på. Studiet af velfærdsøkonomi må derfor være et nødvendigt led i økonomens uddannelse, og håde til

holdninger, så kan det utvivlsomt med tilstrækkelig god tilnærmelse siges at gælde for »gennemsnitsindivider« eller for »typiske repræsentanter for en mindre, homogen gruppe«, og at det i virkeligheden er det, som har interesse.

Det kriterium for en stigning i samfundets velfærd, som Little udvikler ud fra sin diskussion af de enkelte individers velfærd, er følgende:

Samfundets velfærd forøges ved en bestemt foranstaltning, såfremt (1) de individer, der taber ved foranstaltningen ikke med fordel kan bestikke dem, der vinder, til at stemme imod forandringen, og (2) den omfordeling af velfærd, som foranstaltningen medfører, kan anses for god.

Dette kriterium angiver en tilstrækkelig (men ikke nødvendig) betingelse for en stigning i samfundets velfærd, og det er utvivlsomt en nødvendig forbedring af Kaldor-Hicks-Scitovsky analysen, som opstiller kriterier for velfærdsforøgelse uden noget hensyn til fordelingen.

Naturligvis er dette kriterium ikke særlig elegant<sup>3</sup>, men Little's argumentation for dets praktiske anvendelighed i modsætning til velfærdsfunktionsteoretikernes mere prementiose fremgangsmåder forekommer overbevisende.

Den sidste del af bogen er dels en udledning og diskussion af de såkaldte marginale ligevægtsbetingelser for optimum, dels en diskussion af velfærdsteoriens anvendelighed på en række andre problemer (prispolitik i offentlige virksomheder, vurderingen af nationalindkomsten, international handel). I mange henseender kan denne del af bogen opfattes som en analyse af, hvilke betingelser der skal være opfyldt, for at den usynlige hånd virkelig skal lede os frem til den bedste af alle verdener.

*John Vibe-Pedersen\**

\* Lektor ved Aarhus Universitet.

*J. de V. Graaff: Theoretical Welfare Economics.* Cambridge University Press 1957. Pris 22 s. 6 d., X + 178 sider.

3. jfr. følgende karakteristik i F. Zeuthen: Videnskab og Velfærd i økonomisk Politik, København 1958, p. 34: »en Dobbeltthed, der hindrer Enhed i Målsætningen«.

Graaff's bog er i mange henseender en modsætning til den netop omtalte af Little. Det er en elegant og klar fremstilling af den type af moderne velfærdsteorier, som man har kaldt velfærdsfunktionsteoriene. Fremstillingen bygger på meget generelle forudsætninger og virker derfor ret abstrakt, men den giver en fortrinlig introduktion til det formelle apparat, som disse velfærdsteorier benytter sig af. I selve teksten er den anvendte matematik af nogenlunde elementær karakter og begrænset omfang, men efter flere af kapitlerne følger et appendix med udførlig matematisk behandling. Det er afgjort ikke en bog for begyndere, derimod vil den være en værdifuld genvej til tidsskriftlitteraturen for enhver, som ønsker at trænge lidt dybere ned i emnet.

Grundtonen i bogen er kritisk, med stærk understregning af de forudsætninger, som må være opfyldt, for at man kan drage nogen konklusioner inden for velfærdsøkonomi. På dette punkt kan bogen i visse henseender opfattes som et yderligere supplement til Little's i forvejen meget kritiske holdning.

De specielle områder, der behandles efter udledningen og diskussionen af de marginale optimumsbetingelser er stort set de samme som hos Little, nemlig udenrigshandel og told, »marginal cost pricing« og nationalindkomst og indextal. Diskussionen af den optimale toldstruktur fortjener især at fremhæves...

Selv om den meget kritiske holdning, som både Little og Graaff har til store dele af velfærdsøkonomien, er solidt underbygget, kan man vanskeligt undgå at spørge sig selv efter læsningen, navnlig af de V. Graaff's bog, om ikke denne kritik trods alt er overdrevet. Hvad er, når det kommer til stykket, alternativet til anvendelsen af velfærdsøkonomien som grundlag for at systematisere økonomisk-politiske studier og betragtninger?

Men netop fordi man næppe kommer uden om anvendelse af velfærdsøkonomiens principper i praksis, er det utvivlsomt nødvendigt at kende de vanskeligheder, som en sådan anvendelse støder på. Studiet af velfærdsøkonomi må derfor være et nødvendigt led i økonomens uddannelse, og håde til

dette formål og til nærmere studium for ældre økonomer forekommer de her omtalte bøger (navnlig Little's) at være velegnede.

*John Vibe-Pedersen\**

\* Lektor ved Aarhus Universitet.

**International Bibliography of Economics.** Prepared by the International Committee for Social Sciences Documentation in co-operation with the International Economic Association. Published by UNESCO. Vol. I-VI. Paris 1955-9. (Works published in 1952-6). 429 + 384 + 434 + 588 + 474 + 544 s. \$ 7,50 + 7,50 + 8 + 10 + 8 + 8.

En værdifuld indsats af UNESCO indenfor samfundsvidenskaberne består i udarbejdelsen af en række bibliografier for statsvidenskab, sociologi, retsvidenskab og økonomi. Den sidste har nået sit femte bind og dækker hermed publikationer fra årene 1952-56.

Hvert år sker der forbedringer i denne bibliografi, således at den i stadig større grad nærmer sig den opstillede målsætning at skabe »en virkelig international bibliografi, der skal omfatte alle publikationer, ligemeget hvilket land de stammer fra, og hvilket sprog de er skrevet på«. Bibliografien optager »alle videnskabelige publikationer uanset i hvilken form de forefindes (bøger, tidsskriftartikler, dupliserede rapporter), men udelukker ikke-offentliggjorte værker (f.eks. maskinskrevne disputatser), artikler i dagspressen o.l. En særlig opmærksomhed rettes mod officielle regeringspublikationer...«

I det sjette bind, der dækker 1957 er der optaget ialt 7.706 titler (bøger og artikler) opstillet i en speciel og let overskuelig systematik, hvoraf det fremgår, at »economics« foruden nationaløkonomi også omfatter driftsøkonomi og socialpolitik, men ikke befolkningslære, der indgår i den sociologiske bibliografi. Bibliografien omfatter ikke blot »teoretisk« litteratur, men også beskrivende studier, f.eks. med lokalt sigte.

Foruden denne systematiske opstilling er bindene forsynet med forfatterindeks og et ret specificeret alfabetisk emneregister samt

en liste over de tidsskrifter, hvorfra der er medtaget artikler (i 5. bind således ca. 750 tidsskrifter). Benyttelsen af værket forudsætter derfor ikke særlig biblioteksmæssig træning eller andre former for tålmodighed.

Det er i de sidste år på flere videnskabelige biblioteker blevet mere almindeligt at anvende trykte bibliografier fremfor de systematiske kataloger over bibliotekernes egne litteratur. Når man kender f.eks. denne UNESCO bibliografi, vil man kunne forstå dette. Her findes næsten hele den relevante litteratur opstillet efter en moderne systematik, d.v.s. også de bøger, som ikke alle biblioteker har midler til at anskaffe (og det er ikke få), men som evt. kan fremskaffes ved lån i udlandet. Og ikke mindst optagelsen af tidsskriftartikler er afgørende. I forhold til en katalog på et bibliotek som f.eks. den systematiske katalog for Det kgl. Biblioteks nyere samling af udenlandsk litteratur (d.v.s. litteratur udgivet i 1950 og senere), der iøvrigt er afpasset efter UNESCOs systematik, er der dog den ulempe ved den trykte bibliografi, at den kun dækker litteraturen i en kortere periode, i dette tilfælde eet år, hvorfor man nødsages til at slå op i flere bind. Med det omfang den økonomiske litteratur har antaget, er der imidlertid ikke noget at gøre ved denne ulempe. En selektiv årlig bibliografi forekommer nærværende anmelder at være en næsten umulighed. At skære stærkt ned på den optagne litteratur, vil nok forekomme de fleste, ihvertfald undertegnede, at være en vederstyggelighed. En vis begrænsning ligger der naturligvis i vendingen »videnskabelige publikationer« – ikke alene de danske bibliografiske bidragydere, men også de øvrige synes dog at være rimeligt rundhændede i denne henseende.

Man kan kun ønske, at bibliografien vil vinde indpas på alle større biblioteker og institutter og i alle administrative organer og større firmaer, der har brug for at følge med i den økonomiske litteratur. Udgifterne ved anskaffelsen vil hurtigt kunne indtjenes.

*Knud Erik Svendsen.\**

\* Bibliotekar ved Det kgl. Bibliotek.